

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΝΟΜΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

ΜΑΘΗΜΑ: ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:
ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΜΑΡΙΑ

ΑΘΗΝΑ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<u>Α. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ</u>	3
<u>Β. ΤΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΣΗΜΕΡΑ-ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ</u>	5
<u>Γ. ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΝΤΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ</u>	7
<u>Δ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ</u>	8
<u>Ε. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ</u>	10
<u>ΣΤ. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ</u>	12
α. Κυβερνητική Επιτροπή	12
β. Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.)	12
γ. Επιτροπή Θεσμών	13
δ. Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής	14
ε. Επιτροπή Μεγάλων Έργων και Υποδομών	15
στ. Επιτροπή για τον Καθορισμό της Στρατηγικής και την Ανάπτυξη της Πληροφορικής	16
<u>Ζ. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ</u>	16
i. Κυβερνητική Επιτροπή	16
ii. Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.)	17
iii. Επιτροπή Θεσμών	18
iv. Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής	19
v. Επιτροπή Μεγάλων Έργων και Υποδομών	19
vi. Επιτροπή για τον Καθορισμό της Στρατηγικής και την Ανάπτυξη της Πληροφορικής	20
<u>Η. ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ</u>	21
<u>Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ</u>	22
<u>Ι. ΠΕΡΙΛΗΨΗ</u>	22
<u>ΙΑ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	24

Α. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Είναι κοινός τόπος ότι, σύμφωνα με τις συνταγματικές διατάξεις, δε θεσπίζονται άλλα συλλογικά κυβερνητικά όργανα εκτός από το Υπουργικό Συμβούλιο και μάλιστα το Σύνταγμα παραπέμπει στο νόμο για τις υποθέσεις που αφορούν τη σύνθεση/συγκρότηση και τη λειτουργία του.¹

Βέβαια, καθίσταται αντιληπτό το γεγονός ότι οι όροι συγκρότηση και λειτουργία έχουν συγκεκριμένο σημασιολογικό περιεχόμενο. Γι αυτό, όταν το Σύνταγμα αναφέρεται στη σύνθεση της Κυβέρνησης, εννοεί την ιδιότητα των προσώπων που δύναται να μετέχουν σε αυτή και τα οποία δεν είναι δυνατόν να είναι άλλα από τον Πρωθυπουργό, τους Υπουργούς (επικεφαλής Υπουργείων), τους Υπουργούς άνευ χαρτοφυλακίου (τους οποίους ο νόμος 1943/1991 μετονόμασε σε Υπουργούς Επικρατείας και οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να προϊστανται Υπουργείου) και τους αναπληρωτές Υφυπουργούς, τους Αντιπροέδρους και, ενδεχομένως, τους Υφυπουργούς. Το ζήτημα που θα πρέπει να μας απασχολήσει καθίσταται, ποιο είναι το περιεχόμενο του όρου λειτουργία της Κυβέρνησης και, ειδικότερα, αν είναι δυνατόν να συστήνονται και άλλοι, κατ' ανάγκη ολιγομελέστεροι, σχηματισμοί του Υπουργικού Συμβουλίου και να ανατίθενται στους σχηματισμούς αυτούς αρμοδιότητες και ζητήματα που ανήκουν στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Στην περίπτωση αυτή, όσον αφορά, δηλαδή, τις εργασίες που αναλαμβάνονται από τους ολιγομελείς σχηματισμούς του Υπουργικού Συμβουλίου, ο κοινός νομοθέτης εργάστηκε προσεκτικά έτσι, ώστε να μη θεωρηθεί πως κάποιος από τους σχηματισμούς αυτούς αναλαμβάνει αρμοδιότητες παραγκωνίζοντας με τον τρόπο αυτό το ρόλο του Υπουργικού Συμβουλίου. Πράγματι, σύμφωνα με το νόμο 1558/85, χρησιμοποιείται ορολογία τέτοια που δε δίνει την εσφαλμένη εντύπωση εκχώρησης

---

¹ Σύμφωνα με τις συνταγματικές διατάξεις, μονοπρόσωπα κυβερνητικά όργανα είναι ο Πρωθυπουργός και οι Υπουργοί από τους οποίους ένας ή περισσότεροι έχουν τη δυνατότητα να διορισθούν με διάταγμα που προκαλεί ο Πρωθυπουργός, Αντιπρόεδροι της Κυβέρνησης. Στους Υπουργούς περιλαμβάνονται και οι αναπληρωτές Υπουργοί, των οποίων τη θέση, όπως και τη θέση των Υφυπουργών, ορίζει ο νόμος. (Μαυριάς Κ., Συνταγματικό Δίκαιο, σελ. 583)

αλλά ανάθεσης αρμοδιοτήτων του Υπουργικού Συμβουλίου στους ολιγομελείς σχηματισμούς του, με τη μορφή επεξεργασίας και λήψης αποφάσεων, δίχως, βέβαια, το Υπουργικό Συμβούλιο να στερείται της δυνατότητας παράλληλης άσκησής τους.

Ωστόσο, τι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στην επεξεργασία και λήψη αποφάσεων; Ίσως, ότι οι ολιγομελείς αυτές συνθέσεις διαθέτουν την εξουσία να αποφασίζουν εκδίδοντας αντίστοιχες πράξεις;

Υπό μία έννοια, η απάντηση στο προαναφερθέν ερώτημα οφείλει να είναι αρνητική, καθότι οι συνταγματικές διατάξεις δεν αναγνωρίζουν φορείς κυβερνητικής εξουσίας άλλους από το Συμβούλιο των Υπουργών, τον Πρωθυπουργό, τον Αντιπρόεδρο ή τους Αντιπροέδρους της Κυβέρνησης και τους Υπουργούς και τους Υφυπουργούς, μόνους ή συμπράττοντες. Οπότε, τα συμβούλια και οι επιτροπές που συγκροτούνται ως ολιγομελείς κυβερνητικές συνθέσεις δε διαθέτουν την εξουσία να λαμβάνουν αποφάσεις ως κυβερνητικά όργανα, αλλά μόνο την εξουσία να κάνουν εισηγήσεις. Κάθε φορά δε που ασκούν αποφασιστικές αρμοδιότητες, δρουν κατά παράβαση των συνταγματικών αρχών, εφόσον το Σύνταγμα ορίζει περιοριστικά, ποιοι είναι οι φορείς της κυβερνητικής λειτουργίας.

Εντούτοις, είναι σκόπιμο να αντιληχθεί ότι τα θέματα σχετικά με τη συγκρότηση και τη λειτουργία του Συμβουλίου των Υπουργών αφήνονται στη νομοθετική ρύθμιση, ότι τη σύνθεση ολιγομελών κυβερνητικών σχηματισμών επιβάλλει η ανάγκη να λαμβάνονται εν τάχει οι αποφάσεις σχετικά με τη διακυβέρνηση της χώρας και, τέλος, ότι πρόκειται για διεθνώς γενικευμένη πρακτική. Βέβαια, το γεγονός αυτό δεν αναιρεί την αντισυνταγματικότητα ρυθμίσεων, που θα περιθωριοποιούσαν το Υπουργικό Συμβούλιο και θα το αποξένωναν από τις αρμοδιότητές του.

Συνεπώς, καθίσταται ορθό το γεγονός να γίνεται διάκριση μεταξύ ρυθμίσεων του κοινού νομοθέτη οι οποίες θα διασπούσαν την εξουσία της κυβέρνησης σε περισσότερα αυτοτελή κέντρα λήψης αποφάσεων, η οποία θα υπέκρυπτε αντισυνταγματικότητα, και ρυθμίσεων που διατηρούν τον ενιαίο χαρακτήρα της λειτουργίας της κυβέρνησης αλλά και διευκολύνουν το κυβερνητικό έργο κατανέμοντάς το σε ολιγομελείς συνθέσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Κατ' εφαρμογήν της ρύθμισης του Συντάγματος, ο νόμος 1558/85 συνέστησε, παράλληλα προς το Υπουργικό Συμβούλιο, και άλλα ολιγαριθμότερα όργανα, πολλά από τα οποία δεν υπάρχουν πλέον στον οποίων τη σύνθεση μετέχουν μέλη της Κυβέρνησης και τα οποία προεδρεύονται είτε από τον Πρωθυπουργό είτε

από τους Υπουργούς και τα οποία προστίθενται σε άλλα ήδη συστηθέντα με άλλους προγενέστερους νόμους.

Τέλος, το προεδρικό διάταγμα 63/2005 προβλέπει διάφορα συλλογικά κυβερνητικά όργανα που προέρχονται από τους κόλπους του Υπουργικού Συμβουλίου. Με το άρθρο 15 § 2 παρέχεται εξουσιοδότηση στο Υπουργικό Συμβούλιο να καταργεί συλλογικά κυβερνητικά όργανα και να συνιστά νέα. Όντως το Υπουργικό Συμβούλιο με πράξεις του αναδιοργανώνει σε κάθε περίπτωση θέματα σχετικά με τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα. Η δημιουργία και η λειτουργία τους μαζί με το Υπουργικό Συμβούλιο δεν αντιτίθεται σε συνταγματική διάταξη, καθότι δεν αντικαθιστούν στις συνταγματικές τους αρμοδιότητες ούτε το Υπουργικό Συμβούλιο ούτε τους Υπουργούς.

B. ΤΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΣΗΜΕΡΑ-ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Τα κυβερνητικά συλλογικά όργανα ασκούν σημαντικό ποσοστό της κυβερνητικής εξουσίας. Η διαδικασία συγκρότησης τους πλέον δεν παρουσιάζει δυσχέρειες εφόσον η σύνθεση των οργάνων αυτών ορίζεται από το νόμο². Τις συνεδριάσεις και τη λήψη αποφάσεων των κυβερνητικών συλλογικών οργάνων διέπουν οι αρχές της συζήτησης, της φανεράς ψηφοφορίας και της πλειοψηφίας. Σε περίπτωση πλειοψηφίας υπερισχύει η γνώμη του προέδρου.

Σήμερα τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα σταχυολογούνται κοντολογίς στα εξής:

---

2. Ν.1266/1982, ν. 1558/1985. Επιπλέον, σύμφωνα με το ΦΕΚ 134/30.5.2000 και την Πράξη 31 της 26.5.2000 το Υπουργικό Συμβούλιο έχοντας υπόψη: 1. Τις διατάξεις του Ν. 1558/1985 "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα" (ΦΕΚ Α 137) όπως ισχύει σήμερα, και ιδίως του άρθρου 8. 2. Το άρθρο 29 Α του Ν. 1558/1985 που προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν.2081/1992 (ΦΕΚ Α 154), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.2α του Ν.2469/1997 (ΦΕΚ Α 38). 3. Την πρόταση του Πρωθυπουργού και 4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει με το άρθρο 1 τη λειτουργία των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων.

- Η Κυβερνητική Επιτροπή. Είναι υπεύθυνη για οποιοδήποτε θέμα γενικότερης σημασίας που υπάγεται στο πλαίσιο των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου αλλά και για τις υποθέσεις τις οποίες της παραπέμπει ο Πρωθυπουργός.

- Το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και Εθνικής Άμυνας (ΚΥΣΕΑ). Αποτελεί όργανο υπεύθυνο για κάθε υπόθεση εξωτερικής πολιτικής, εθνικής άμυνας, συμπεριλαμβανομένων και των πληροφοριών που σχετίζονται με τη δημόσια τάξη. Συγκεκριμένα, το ΚΥΣΕΑ είναι αρμόδιο για τον χειρισμό κρίσεων, για την επιβολή μέτρων συναγερμού ή καθολικής κινητοποίησης της χώρας, επιστράτευσης, πολέμου. Επιπλέον, είναι υπεύθυνο για την ανάδειξη του αρχηγού των ενόπλων δυνάμεων και των αρχηγών των επιτελείων τους, των αρχηγών των σωμάτων ασφαλείας και του λιμενικού σώματος. Σε περίπτωση πολέμου το ΚΥΣΕΑ μετατρέπει την ονομασία του σε Πολεμικό Συμβούλιο.

- Η Επιτροπή Θεσμών. Διαθέτει την αρμοδιότητα να εισηγείται στον Πρωθυπουργό σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των θεσμών, την εξέλιξη της κοινωνίας της πληροφορίας, την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την τοπική αυτοδιοίκηση.

- Η Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής (διάφορη από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή Ελλάδος³). Λαμβάνει αποφάσεις στο πλαίσιο αποφάσεων του Πρωθυπουργού της χώρας και του Υπουργικού Συμβουλίου για

---

3 Για τον καθορισμό της γενικής πολιτικής της χώρας και ιδίως για τις κατευθύνσεις της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής με κοινωνικό διάλογο το άρθρο 82 § 3 του Συντάγματος προβλέπει Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ). Η διάταξη έχει ως εξής:

«Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Οικονομικής και Κοινωνικής επιτροπής, αποστολή της οποίας είναι η διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου για τη γενική πολιτική της Χώρας και ιδίως για τις κατευθύνσεις της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, καθώς και η διατύπωση γνώμης επί των νομοσχεδίων και προτάσεων νόμων που παραπέμπονται σε αυτήν».

Ο σχετικός νόμος είναι ο ν. 2232/1994 (ως τροποποιηθείς ισχύει). Η ΟΚΕ είναι δημόσιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, αποτελείται δε από τον Πρόεδρο και 48 μέλη, τα οποία κατανέμονται σε τρεις ομάδες που εκπροσωπούν εργαζομένους, εργοδότες και άλλες κοινωνικές ομάδες (αγρότες, δικηγόρους, γιατρούς, οικονομολόγους κλπ) (Σπυρόπουλος Φ., Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο, σελ. 305).

οικονομικές και κοινωνικές υποθέσεις γενικότερης φύσεως, για την υλοποίηση του οικονομικού προγράμματος της Ελληνικής Κυβέρνησης.

- Η Επιτροπή Μεγάλων Έργων και Υποδομών. Αναλαμβάνει το συντονισμό της προώθησης των μεγάλων έργων και υποδομών της χώρας, ιεραρχώντας εναλλακτικές λύσεις, καθορίζοντας χρονοδιαγράμματα και παρακολουθώντας την ανέλιξή των.

- Η Επιτροπή για τον Καθορισμό της Στρατηγικής και την Ανάπτυξη της Πληροφορικής. Είναι αρμόδιο για τη διαμόρφωση γενικών κατευθύνσεων και στόχων που σχετίζονται με την εξέλιξη της πληροφορικής ιδίως στον τομέα του δημοσίου.

Εκτός από τα προαναφερθέντα παγίως θεσμοθετημένα συλλογικά κυβερνητικά όργανα, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέχει τη δυναμική να σχηματίζει επί τούτω επιτροπές και ομάδες εργασίας από μέλη του και από Υφυπουργούς, βουλευτές, δημοσίους λειτουργούς για τη ρύθμιση ζητημάτων της πολιτικής της Κυβέρνησης.

Γ. ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΝΤΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Είναι αναγκαίο να αναφερθεί ότι συστήθηκαν συλλογικά κυβερνητικά όργανα σύμφωνα με το νόμο 1558/85, τα οποία, όμως, καταργήθηκαν με το άρθρο 1 της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου 88/4.4.1996. Κάποιοι από αυτούς τους συλλογικούς κυβερνητικούς σχηματισμούς είναι οι εξής:

- Το Κυβερνητικό Συμβούλιο (ΚΥΣΥΜ), το οποίο είχε ως πρόεδρο τον Πρωθυπουργό και μέλη τον Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και τους Υπουργούς: α. αρχικά, Προεδρίας της Κυβέρνησης και, αργότερα, Εσωτερικών Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, β. Εξωτερικών, γ. Εθνικής Οικονομίας, δ. Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ε. Οικονομικών. Το κυβερνητικό συμβούλιο, ενεργώντας στο πλαίσιο των αποφάσεων και κατευθύνσεων του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφάσιζε για κάθε θέμα γενικότερης σημασίας, λάμβανε μέτρα που ήταν απαραίτητα για την υλοποίηση των αποφάσεων του και των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου από τα μέλη της Κυβέρνησης και από άλλα συλλογικά κυβερνητικά όργανα.

- Το Ανώτατο Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής (ΑΣΟΠ), το οποίο είχε ως πρόεδρο τον Πρωθυπουργό και μέλη τους Υπουργούς: α. Εθνικής

Οικονομίας, β. Οικονομικών, γ. Γεωργίας, δ. Εργασίας, ε. Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, στ. Εμπορίου και ζ. τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, πρόσωπο το οποίο δε μετέχει της Κυβέρνησης και του οποίου η συμμετοχή στο όργανο αυτό ως αποφασιστικό δεν ήταν αντισυνταγματική μόνο στο βαθμό που το εν λόγω συμβούλιο ασκούσε γνωμοδοτική δραστηριότητα. Το ΑΣΟΠ αποφάσισε στο πλαίσιο των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και του ΚΥΣΣΥΜ για κάθε θέμα οικονομικής πολιτικής γενικότερης σημασίας, λάμβανε μέτρα που ήταν απαραίτητα για την εφαρμογή του οικονομικού προγράμματος της Κυβέρνησης και παρακολουθούσε, επόπτευε και συντόνιζε την υλοποίηση του προγράμματος αυτού και των αποφάσεών του.

▪ Η Επιτροπή Τιμών και Εισοδημάτων, η οποία προοδεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας με μέλη τους Υπουργούς: α. Οικονομικών, β. Γεωργίας, γ. Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δ. Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, ε. Εμπορίου. Η επιτροπή αυτή επεξεργαζόταν και αποφάσισε, μέσα στο πλαίσιο που καθόριζαν οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, του ΚΥΣΣΥΜ και του ΑΣΟΠ, μέτρα για τις τιμές, τα εισοδήματα και γενικότερα την εισοδηματική πολιτική και παρακολουθούσε και συντόνιζε την εφαρμογή τους.

Οι αρμοδιότητες του ΑΣΟΠ και της Επιτροπής Τιμών και Εισοδημάτων μεταβιβάστηκαν στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας.

Δ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Σχετικός με το νόμο 1558/1985, ο νόμος 2412/1996 προβλέπει στο άρθρο 2 ότι το Υπουργικό Συμβούλιο έχει τη δυνατότητα, με πράξεις που δημοσιεύονται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, να μεταβιβάζει σε μέλος ή μέλη του ή σε υφιστάμενους ή σε συνιστώμενους με πράξεις του μικρότερους σχηματισμούς (διυπουργικά συμβούλια⁴ ή επιτροπές) την άσκηση αρμοδιοτήτων του ή να καταργεί αυτές τις

---

⁴ Εκτός από τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα λειτουργούν και οι κατωτέρω διυπουργικές επιτροπές:

α. Επιτροπή Εξέτασης Θεμάτων Δανειοδότησης- Πιστοδότησης, β. Επιτροπή Συντονισμού Πολιτικής Προστασίας για την Αντιμετώπιση Μεγάλης Έκτασης Καταστροφών, γ. Επιτροπή για τον Τουρισμό, δ. Επιτροπή για τη Νεολαία, ε. Επιτροπή για την Οδική Ασφάλεια, στ. Επιτροπή για την Ισότητα των δύο φύλων, ζ. Επιτροπή για

αρμοδιότητες, ορίζοντας και τα όργανα, μεταξύ των ανωτέρω αναφερομένων, που θα είναι υπεύθυνα για τον χειρισμό ζητημάτων τα οποία αποτελούν αντικείμενο των καταργούμενων αρμοδιοτήτων του. Εξ άλλου, με πράξεις του Υπουργικού Συμβουλίου, που, επίσης, δημοσιεύονται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, είναι δυνατόν να ορίζεται ότι αρμοδιότητες των μελών της κυβέρνησης που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ανήκουν σε έναν ή περισσότερους Υπουργούς, δύνανται να ασκούνται από το ίδιο το Υπουργικό Συμβούλιο ή από υφιστάμενους ή σε συνιστώμενους με πράξεις του μικρότερους σχηματισμούς (διυπουργικά συμβούλια ή επιτροπές) εφόσον, κατά την κρίση του, έχουν μείζονα πολιτική, δημοσιονομική, οικονομική και κοινωνική σημασία ή απαιτείται η σύμπραξη πολλών Υπουργών για την εκτέλεσή τους.

Είναι γεγονός ότι, ήδη, υφίσταται μεγάλος αριθμός συλλογικών κυβερνητικών οργάνων ολιγομελούς σύνθεσης με ποικίλες αρμοδιότητες σε ευρύτατο φάσμα αντικειμένων κυβερνητικής μέριμνας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο διαθέτει γραμματεία, η οποία αποτελεί αυτοτελή δημόσια υπηρεσία και υπάγεται απευθείας στον Πρωθυπουργό. Μάλιστα, της γραμματείας του Συμβουλίου των Υπουργών προϊστάται μετακλητός υπάλληλος της κατηγορίας α' ειδικών θέσεων, ο οποίος, όπως και το υπόλοιπο προσωπικό της, διορίζεται και παύεται σύμφωνα με την κρίση του Πρωθυπουργού.

Βέβαια, γραμματεία διαθέτουν και οι ολιγομελείς σχηματισμοί της κυβέρνησης. Γι αυτό, παραδείγματος χάριν, το ΚΥΣΕΑ εξυπηρετεί γραμματεία που αποτελεί υπηρεσία του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού με επικεφαλής τον προϊστάμενο του Διπλωματικού Γραφείου Πρωθυπουργού.

Συνοψίζοντας, το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του Πρωθυπουργού και δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως, μπορεί:

θέματα των Ελλήνων Τσιγγάνων, η. Επιτροπή Αμυντικής Βιομηχανίας, θ. Επιτροπή Οργάνωσης και Συντονισμού των Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων της χώρας, ι. Επιτροπή για την ανασυγκρότηση της Υπαίθρου, ια.

Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑ), ιβ. Επιτροπή για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά των Ναρκωτικών.

- Να καταργεί τα ήδη προβλεπόμενα ή με οποιοδήποτε τρόπο συνιστώμενα συλλογικά κυβερνητικά όργανα ή να μεταβάλλει τη σύνθεση και τις αρμοδιότητές τους.
- Να συνιστά νέα συλλογικά κυβερνητικά όργανα από μέλη του ή και με τη συμμετοχή Υφυπουργών, βουλευτών, δημόσιων λειτουργών και λειτουργών του δημόσιου τομέα ορίζοντας τις αρμοδιότητές τους και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους.
- Να συνιστά επιτροπές και ομάδες εργασίας από Υπουργούς, Υφυπουργούς, βουλευτές, δημόσιους λειτουργούς και λειτουργούς του δημόσιου τομέα και ιδιώτες εμπειρογνώμονες για την επεξεργασία θεμάτων της πολιτικής της Κυβέρνησης, ορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους, καθώς και την αμοιβή που ενδεχομένως θα καταβληθεί για το έργο τους στους ιδιώτες και δημόσιους λειτουργούς και λειτουργούς του δημόσιου τομέα, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη.
- Να καταργεί τις γραμματείες των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων, να συνιστά νέες για την εξυπηρέτηση οποιουδήποτε συλλογικού οργάνου, συνιστώντας τις αναγκαίες θέσεις και ορίζοντας τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους, καθώς και να συγχωνεύει τις υφιστάμενες μεταξύ τους ή με τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης. Στις συνεδριάσεις των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων είναι δυνατό να μετέχουν, χωρίς ψήφο, ύστερα από πρόσκληση του Πρωθυπουργού και άλλα μέλη της Κυβέρνησης.

Ε. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το Υπουργικό Συμβούλιο και ο Πρωθυπουργός είναι δυνατόν να παραπέμπουν για επεξεργασία και λήψη αποφάσεων στα συλλογικά όργανα που προβλέπονται στα άρθρα 17 και 18 κάθε ζήτημα της κυβερνητικής πολιτικής, του οποίου, κατά την κρίση τους, είναι ανάγκη να επιληφθούν. Το Συμβούλιο των Υπουργών, ύστερα από πρόταση του Πρωθυπουργού, δύναται να λαμβάνει αποφάσεις για κάθε ζήτημα που υπόκειται στην αρμοδιότητα των άλλων συλλογικών κυβερνητικών οργάνων και να καταργήσει οποιαδήποτε απόφασή τους. Για τη λήψη των αποφάσεων από μέρους των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων, ισχύουν οι αρχές της συζήτησης, της φανεράς ψηφοφορίας και της πλειοψηφίας, όπως, άλλωστε,

έχει προαναφερθεί. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερτερεί η άποψη υπέρ της οποίας ψήφισε ο πρόεδρος του οργάνου.

Η σύγκληση των συλλογικών οργάνων πραγματοποιείται από τον Πρόεδρό τους, ο οποίος καθορίζει την ημερήσια διάταξη. Επιτρέπεται κατά περίπτωση να μην προσκαλούνται ορισμένα μέλη του συλλογικού κυβερνητικού οργάνου σε συνεδριάσεις κατά τις οποίες σε συζητούνται θέματα που περιέχονται μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, οι Υπουργοί αναπληρώνονται από τους οριζόμενους από αυτούς Υφυπουργούς. Στα συλλογικά κυβερνητικά όργανα μπορεί να προσκαλούνται και άλλοι εκτός από τα τακτικά μέλη, Υπουργοί, αναπληρωτές Υπουργοί, Υφυπουργοί, σύμβουλοι του Πρωθυπουργού, υπηρεσιακοί παράγοντες και εμπειρογνώμονες, εφόσον συζητούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους. Στα μέλη των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων δεν καταβάλλεται οποιαδήποτε αμοιβή ή αποζημίωση. Στα πρόσωπα που παρέχουν την γραμματειακή εξυπηρέτηση καταβάλλεται η αποζημίωση που προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις. Τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα για τη διευκόλυνση του έργου τους ζητούν πληροφορίες και στοιχεία από τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες, τις οποίες οφείλουν να παρέχουν δίχως καθυστέρηση.

Οι προσκλήσεις και η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων, στα οποία δεν προεδρεύει ο Πρωθυπουργός, κοινοποιούνται και στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης. Στις συνεδριάσεις των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων τηρούνται πρακτικά εις διπλούν. Από τα πρακτικά αυτά, το ένα παραμένει στο αρχείο που τηρείται από τη γραμματεία του συλλογικού κυβερνητικού οργάνου και το άλλο κοινοποιείται στον Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης και είναι στη διάθεση του Πρωθυπουργού. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων καθίστανται απόρρητα, το δε απόρρητο διαρκεί για όσο χρόνο ισχύει το απόρρητο των συζητήσεων του Συμβουλίου των Υπουργών. Η διαφύλαξη του απορρήτου των πρακτικών αποτελεί υπηρεσιακή υποχρέωση του γραμματέα του οικείου συλλογικού οργάνου. Χορήγηση αποσπασμάτων επιτρέπεται με τους ίδιους όρους, που προβλέπονται για τα πρακτικά του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΣΤ. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

α. Κυβερνητική Επιτροπή

Στην Κυβερνητική Επιτροπή μετέχουν ο Πρωθυπουργός, ως πρόεδρος και οι Υπουργοί:

- Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,
- Εθνικής Άμυνας,
- Εξωτερικών,
- Εθνικής Οικονομίας,
- Οικονομικών,
- Ανάπτυξης,
- Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,
- Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ως τακτικά μέλη.

Στην Κυβερνητική Επιτροπή μετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι Προϊστάμενοι των Γραφείων Οικονομικού και Σχεδιασμού Στρατηγικής του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού και ο Ειδικός Σύμβουλος του Πρωθυπουργού για νομικά θέματα. Η γραμματειακή εξυπηρέτηση της Κυβερνητικής Επιτροπής παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου⁵.

β. Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.)

Σε αυτό το συλλογικό κυβερνητικό όργανο μετέχουν ο Πρωθυπουργός ως πρόεδρος και οι Υπουργοί:

---

⁵ Με την ΠΥΣ 63/2001, ΦΕΚ α 257/2.11.2001, ορίζεται ότι: "Στην Κυβερνητική Επιτροπή που προβλέπεται από το άρθρο 3 της υπ αριθμόν. 31/26.5.2000 Π. Υ .Σ. "Συλλογικά Κυβερνητικά Όργανα" (ΦΕΚ Α' 134), μετέχουν και οι Υπουργοί Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υγείας και Πρόνοιας".

- Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,
- Εθνικής Άμυνας,
- Εξωτερικών ,
- Εθνικής Οικονομίας,
- Οικονομικών ,
- Ανάπτυξης,
- Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,
- Δημόσιας Τάξης και
- Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών, ως τακτικά μέλη.

Επίσης μετέχουν ως τακτικά μέλη :

- ο Υπουργός Μακεδονίας - Θράκης και
- ο Υπουργός Αιγαίου, εφόσον συζητούνται θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα τους,
- ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, όταν πρόκειται για την επιλογή του Αρχηγού του Λιμενικού Σώματος και
- ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, όταν λαμβάνονται αποφάσεις για θέματα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Στο ΚΥ.Σ.Ε.Α μετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι Προϊστάμενοι του Γραφείου Σχεδιασμού Στρατηγικής και του Διπλωματικού Γραφείου του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού και ο Σύμβουλος του Πρωθυπουργού για αμυντικά θέματα. Καθήκοντα Γραμματέα του ΚΥ.Σ.Ε.Α. ασκεί ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου. Εφόσον συζητούνται θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας του άρθρου 3 του Ν.2292/1995 (ΦΕΚ Α'35), καθήκοντα γραμματέα ασκεί ανώτατος ή ανώτερος αξιωματικός της Γραμματείας του ΚΥ.Σ.Ε.Α.

γ. Επιτροπή Θεσμών

Στην Επιτροπή Θεσμών μετέχουν ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ως πρόεδρος, και οι Υπουργοί:

- Οικονομικών,
- Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,
- Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ,
- Υγείας και Πρόνοιας,
- Δικαιοσύνης,
- Πολιτισμού,
- Δημόσιας Τάξης,
- Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ως τακτικά μέλη.

Στην Επιτροπή μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου και ο Ειδικός Σύμβουλος του Πρωθυπουργού για νομικά θέματα. Η γραμματειακή εξυπηρέτηση της Επιτροπής παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

δ. Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Στην Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής μετέχουν ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, ως πρόεδρος, και οι Υπουργοί:

- Οικονομικών ,
- Ανάπτυξης,
- Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,
- Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων,
- Γεωργίας,
- Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,
- Υγείας και Πρόνοιας,
- Εμπορικής Ναυτιλίας και
- Μεταφορών και Επικοινωνιών, ως τακτικά μέλη.

Στην Επιτροπή μετέχουν, επίσης, χωρίς δικαίωμα ψήφου ο Προϊστάμενος του Οικονομικού Γραφείου του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού και ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων. Η Γραμματειακή εξυπηρέτηση της Επιτροπής παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

ε. Επιτροπή Μεγάλων Έργων και Υποδομών

Στην Επιτροπή Μεγάλων Έργων και Υποδομών μετέχουν ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ως πρόεδρος, και οι Υπουργοί:

- Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,
- Εθνικής Οικονομίας,
- Οικονομικών,
- Ανάπτυξης,
- Μεταφορών και Επικοινωνιών,
- Ο αρμόδιος κατά περίπτωση Υπουργός, ο οποίος εισηγείται το θέμα της αρμοδιότητάς του, ως τακτικά μέλη.

Μετέχουν επίσης χωρίς δικαίωμα ψήφου:

- Ο Γενικός Γραμματέας Συγχρηματοδοτούμενων Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων,
- Ο Σύμβουλος του Πρωθυπουργού για τεχνικά θέματα,
- Ο Προϊστάμενος του Οικονομικού Γραφείου του Πολιτικού Γραφείου του Πρωθυπουργού και
- Ο Ειδικός Σύμβουλος του Πρωθυπουργού για νομικά θέματα.

Η γραμματειακή εξυπηρέτηση της Επιτροπής παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία Συγχρηματοδοτούμενων Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

στ. Επιτροπή για τον Καθορισμό της Στρατηγικής και την Ανάπτυξη της Πληροφορικής

Η επιτροπή αυτή αποτελείται από τον Ειδικό Γραμματέα για την κοινωνία της Πληροφορίας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ως συντονιστή και από:

- τον Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,
- τον Γενικό Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών,
- τον Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και
- τον Πρόεδρο της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.», ως μέλη.

Στην Επιτροπή είναι δυνατόν να συμμετάσχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, εφόσον καλούνται από αυτήν, υπηρεσιακοί παράγοντες, εκπρόσωποι φορέων του δημόσιου τομέα, καθώς και εμπειρογνώμονες. Η Επιτροπή συνεδριάζει κάθε μήνα και συντάσσει ετήσια έκθεση με τη δραστηριότητα, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της.

Z. ΑΡΜΟΛΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

i. Κυβερνητική Επιτροπή

Η Κυβερνητική Επιτροπή, ενεργώντας στο πλαίσιο των αποφάσεων και κατευθύνσεων του Πρωθυπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής, παρακολουθεί και

συντονίζει την εφαρμογή των αποφάσεων της και των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου από τα μέλη της Κυβέρνησης και συζητά και λαμβάνει αποφάσεις για τα θέματα που παραπέμπει σ' αυτήν ο Πρωθυπουργός.

ii. Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥ.Σ.Ε.Α.)

Το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικών και Άμυνας:

- Διαμορφώνει την πολιτική εθνικής άμυνας και εθνικής ασφάλειας της Χώρας.
- Αποφασίζει για θέματα εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, καθώς και για θέματα δημόσιας τάξης που σχετίζονται με την εξωτερική και αμυντική πολιτική.
- Αποφασίζει για θέματα που αφορούν τη δομή των ενόπλων δυνάμεων, εγκρίνει τα μακροπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα προγράμματα ανάπτυξης των αμυντικών ικανοτήτων της Χώρας, καθώς και τα μείζονα προγράμματα εκσυγχρονισμού, έρευνας, προμήθειας και παραγωγής αμυντικών μέσων και υλικού.
- Προβαίνει σε έκτακτες εκτιμήσεις κρίσεων και αποφασίζει για την οργάνωση του συστήματος χειρισμού κρίσεων, παρέχοντας τις κατευθυντήριες οδηγίες προς το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, τα συναρμόδια Υπουργεία και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς.
- Αποφασίζει την κήρυξη και άρση μέτρων και σταδίων συναγερμού για την μερική ή γενική κινητοποίηση της Χώρας και την εφαρμογή και άρση των κανόνων εμπλοκής των Ενόπλων Δυνάμεων και αναθέτει αρμοδιότητες, σχετικά με τα παραπάνω, για την άμεση αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων ή επεισοδίων .
- Εξουσιοδοτεί τον Πρωθυπουργό να εισηγηθεί στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, έπειτα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, την κήρυξη και άρση γενικής ή μερικής επιστράτευσης, και την κήρυξη πολέμου.
- Αποφασίζει τη διάθεση εθνικών δυνάμεων στα πλαίσια διεθνών υποχρεώσεων.
- Καθορίζει την πολιτική συμμετοχής των εμπλεκόμενων φορέων στη δοκιμή εφαρμογής των σχεδίων της Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτης Ανάγκης (Π.Σ.Ε.Α)

- Αποφασίζει για την αναπλήρωση Αρχηγού Κλάδου στο Συμβούλιο Αρχηγών και Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) .
- Επιλέγει, με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, τον Αρχηγό Γ.Ε.Ε.Θ.Α. μεταξύ των Αντιστράτηγων, Αντιναυάρχων, Αντιπτεράρχων, με εναλλαγή: δύο Αντιστράτηγων , ενός Αντιναυάρχου και ενός Αντιπτεράρχου και με σειρά εναλλαγής που καθορίζεται από το ίδιο, καθώς και τους Αρχηγούς των Γενικών Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, μεταξύ των Αντιστράτηγων, Αντιναυάρχων ή Υποναυάρχων, Αντιπτεράρχων ή Υποπτεράρχων, αντίστοιχα.
- Επιλέγει τους Αρχηγούς των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος, έπειτα από πρόταση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, αντίστοιχα.
- Τοποθετεί και μεταθέτει, έπειτα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, με κύριο κριτήριο την αύξηση της μαχητικής ικανότητας των Ενόπλων Δυνάμεων, τον Διοικητή της Στρατιάς, τον Αρχηγό του Στόλου, τον Αρχηγό της Τακτικής Αεροπορίας, τον Υπαρχηγό του Γ.Ε.Ε.Θ.Α, και γενικά τους Αντιστράτηγους, Αντιναυάρχους, Αντιπτεράρχους, Υποστρατήγους, Υποναυάρχους, Υποπτεράρχους σε θέση Αντιστράτηγων, Αντιναυάρχων και Αντιπτεράρχων , όταν παρίσταται ανάγκη.
- Αποστρατεύει τους Αρχηγούς Γ.Ε.Ε.Θ.Α, ΓΕΣ, ΓΕΝ και ΓΕΑ. Αποφασίζει για τη διατήρηση , επί τιμή, του τίτλου της θέσης τους και μετά την αποστρατεία, για τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ και τους Αρχηγούς Γενικών Επιτελείων Στρατού , Ναυτικού και Αεροπορίας , τους οποίους και προάγει στο βαθμό του Στρατηγού, Ναυάρχου και Πτέραρχου αντίστοιχα.
- Επιλέγει τον Πρόεδρο, τον Εισαγγελέα και τους Αντιπροέδρους του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου, σύμφωνα μεταπροβλεπόμενα στο Ν.2304/1995. Η σειρά αρχαιότητας των δικαστικών λειτουργών των Ενόπλων Δυνάμεων που έχει τεθεί στην περί προαγωγής απόφαση του ΚΥ.Σ.Ε.Α. είναι δεσμευτική.
- Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

iii. Επιτροπή Θεσμών

Έργο της Επιτροπής είναι:

- Ο συντονισμός της κυβερνητικής δράσης αναφορικά προς τους θεσμούς.
- Η επεξεργασία προτάσεων προς τον Πρωθυπουργό για τον εκσυγχρονισμό των θεσμών και την άρτια λειτουργία τους.
- Η επεξεργασία των αναγκαίων μέτρων για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας.
- Η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την τοπική αυτοδιοίκηση, η εκτίμηση των αποτελεσμάτων της και η εισήγηση προτάσεων για τις αναγκαίες βελτιώσεις της.

iv. Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Η Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής Πολιτικής, στα πλαίσια των αποφάσεων του Πρωθυπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζει για θέματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής γενικότερης σημασίας και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή του οικονομικού προγράμματος της Κυβέρνησης, παρακολουθεί, εποπτεύει και συντονίζει την εφαρμογή του προγράμματος αυτού και των αποφάσεων της, εξετάζει τα αναγκαία μέτρα για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της συνολικής αναβάθμισης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του τρόπου και των συνθηκών ζωής.

v. Επιτροπή Μεγάλων Έργων και Υποδομών

Έργο της Επιτροπής είναι:

- Ο συντονισμός της προώθησης των μεγάλων Έργων και υποδομών.
- Η εξέταση και ιεράρχηση των διαφόρων εναλλακτικών λύσεων αναφορικά με τα προς εκτέλεση μεγάλα έργα.
- Η διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων για κάθε έργο προς το Υπουργικό Συμβούλιο και τα λοιπά συλλογικά κυβερνητικά όργανα.
- Ο καθορισμός των χρονοδιαγραμμάτων εκτέλεσης και ο έλεγχος της πορείας ολοκλήρωσης των έργων αυτών.

vi. Επιτροπή για τον Καθορισμό της Στρατηγικής και την Ανάπτυξη της Πληροφορικής

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι οι ακόλουθες:

- Διαμορφώνει τις γενικές κατευθύνσεις και τους στόχους της κυβερνητικής πολιτικής για την πληροφορική σε επιμέρους τομείς, όπως η εκπαίδευση, η έρευνα και η τεχνολογία.
- Προσδιορίζει το πλαίσιο ανάπτυξης και λειτουργίας των συστημάτων πληροφορίας του Δημοσίου.
- Προσδιορίζει το πλαίσιο υποστήριξης των φορέων του Δημοσίου για την ανάπτυξη και παραγωγική λειτουργία συστημάτων πληροφορικής.
- Προωθεί τη διείσδυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας στο δημόσιο τομέα μέσω και του αντίστοιχου επιχειρησιακού προγράμματος.
- Διαμορφώνει τη στρατηγική για τη σύγκλιση της έρευνας και τεχνολογίας και της ανάπτυξης τεχνολογιών πληροφορικής σε εθνικό επίπεδο
- Προτείνει την αναδιαμόρφωση θεσμικού πλαισίου για την αρτιότερη εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ).

Η Επιτροπή ενημερώνεται για το βαθμό εφαρμογής των προγραμμάτων των φορέων του Δημοσίου που αφορούν την Κοινωνία της Πληροφορίας και εισηγείται μέτρα και παρεμβάσεις για την αρτιότερη πραγματοποίησή τους. Διαβουλεύεται, επίσης, επί εισηγήσεων που καταθέτουν οι παραγωγικοί φορείς της χώρας (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών, κλπ).

Η. ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 της Πράξης 31 της 26.5.2000 του Υπουργικού Συμβουλίου οι κανόνες λειτουργίας των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων είναι οι εξής:

- Κάθε συλλογικό κυβερνητικό όργανο συγκαλείται από τον Πρόεδρο του, ο οποίος και καθορίζει την ημερήσια διάταξη. Επιτρέπεται κατά περίπτωση να μην προσκαλούνται ορισμένα μέλη του συλλογικού κυβερνητικού οργάνου σε συνεδριάσεις κατά τις οποίες δεν συζητούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους.
- Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, οι Υπουργοί αναπληρώνονται από τους οριζόμενους από αυτούς Υφυπουργούς.
- Στα συλλογικά κυβερνητικά όργανα μπορεί να προσκαλούνται και άλλοι, πλην των τακτικών μελών, Υπουργοί, Αναπληρωτές Υπουργοί, Υφυπουργοί, Σύμβουλοι του Πρωθυπουργού, υπηρεσιακοί παράγοντες και εμπειρογνώμονες, εφόσον συζητούνται θέματα της αρμοδιότητάς τους.
- Στα μέλη των συλλογικών κυβερνητικών οργάνων δεν καταβάλλεται οποιαδήποτε αμοιβή ή αποζημίωση. Στα πρόσωπα που παρέχουν τη γραμματειακή εξυπηρέτηση καταβάλλεται η αποζημίωση που προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις.
- Τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα για τη διευκόλυνση του έργου τους ζητούν πληροφορίες και στοιχεία από τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες, οι οποίες οφείλουν να τις παρέχουν χωρίς καθυστέρηση.
- Οι προσκλήσεις και η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων των συλλογικών οργάνων, στα οποία δεν προεδρεύει ο Πρωθυπουργός, κοινοποιούνται και στη Γενική - Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου.
- Στις συνεδριάσεις των Συλλογικών Κυβερνητικών Οργάνων τηρούνται πρακτικά εις διπλούν. Από αυτά, το ένα παραμένει στο αρχείο που τηρεί η Γραμματεία του Συλλογικού Κυβερνητικού Οργάνου και το άλλο κοινοποιείται στο Γενικό Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου και είναι στη διάθεση του Πρωθυπουργού. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων των Συλλογικών Κυβερνητικών Οργάνων είναι απόρρητα, το δε απόρρητο διαρκεί για όσο χρόνο ισχύει το απόρρητο των συζητήσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Η διαφύλαξη του απορρήτου των

πρακτικών αποτελεί υπηρεσιακή υποχρέωση του Γραμματέα του οικείου Συλλογικού Οργάνου. Χορήγηση αποσπασμάτων επιτρέπεται με τους ίδιους όρους, που προβλέπονται για τα πρακτικά του Υπουργικού Συμβουλίου.

Θ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ανακεφαλαιωτικά, τα κυβερνητικά συλλογικά όργανα ασκούν σημαντικό ποσοστό της κυβερνητικής εξουσίας. Συγκεκριμένα, είναι αλήθεια ότι το Υπουργικό Συμβούλιο δεν είναι δυνατό να λαμβάνει αποφάσεις σχετικές με όλα τα θέματα με τα οποία έρχεται αντιμέτωπο και γι αυτό καθίσταται αναγκαίος ο σχηματισμός ολιγομελών επιτροπών. Παρατηρούμε ότι τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα αναλαμβάνουν δράση στον χώρο της κυβερνητικής, οικονομικής, κοινωνικής και εξωτερικής πολιτικής, των θεσμών, των υποδομών καθώς επίσης και της πληροφορικής. Σε καμία περίπτωση, δε δυνάμεθα να πούμε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο περιθωριοποιείται και αντικαθίσταται από τους σχηματισμούς αυτούς. Αντίθετα, διευκολύνεται στην επιτέλεση του έργου που έχει αναλάβει και αντιμετωπίζονται ταχύτατα τα προβλήματα που ανακύπτουν. Επομένως, τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα έχουν καταστεί αναπόσπαστο τμήμα της κυβερνητικής πολιτικής και λειτουργούν επικουρικά στο κυβερνητικό έργο.

Ι. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι κοινό μυστικό ότι η Κυβέρνηση με το Υπουργικό Συμβούλιο καθορίζει και κατευθύνει τη γενική πολιτική της χώρας. Ωστόσο, εκτός από το Υπουργικό Συμβούλιο είναι αναγκαίο να λειτουργούν και κάποιοι ολιγομελείς σχηματισμοί για τη διευκόλυνση του κυβερνητικού έργου. Αυτοί οι σχηματισμοί αποτελούν τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα, η ύπαρξη των οποίων προβλέπεται από το νόμο. Αν και κάποια από τα όργανα αυτά έχουν καταργηθεί, τα σημερινά περιλαμβάνουν την Κυβερνητική Επιτροπή, το Κυβερνητικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής και Εθνικής Άμυνας, την Επιτροπή Θεσμών, την Επιτροπή Οικονομικής και Κοινωνικής

Πολιτικής, την Επιτροπή Μεγάλων Έργων και Υποδομών και την Επιτροπή για τον Καθορισμό της Στρατηγικής και την Ανάπτυξη της Πληροφορικής. Η σύνθεση τους γίνεται από Υπουργούς, ενώ οι αρμοδιότητες τους ποικίλλουν ανάλογα με το χαρακτήρα του κάθε οργάνου. Συνεπώς, τα συλλογικά κυβερνητικά όργανα αποτελούν απαραίτητους σχηματισμούς για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής επί διαφόρων θεμάτων.

SUMMARY

It is a common knowledge that the Government with the Ministerial Council determines and directs the general policy of the Country. However, apart from the Ministerial Council it is necessary that some other restricted formations run so that the governmental work is facilitated. These formations constitute the collective governmental bodies, the existence of which is provided by law. Even though some of them were removed, the current governmental collective bodies include the Governmental Committee, the Governing Council on Foreign Policy and National Defence, the Committee of Institutions, the Committee of Economic and Social Affairs, the Commission of Great Works and Infrastructure and the Committee for the determination of the Strategy and Development of Information Technology. They are composed of Ministers and their responsibilities vary depending on the nature of each institution. Therefore, the collective governmental bodies are necessary configurations for the design and implementation of government policy on various issues.

ΙΑ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Βιβλία

- Δημητρόπουλος Α. «Συνταγματικό Δίκαιο, Τόμος Β: Οργάνωση και λειτουργία του κράτους», Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα 2004
- Μαυριάς Κ. «Συνταγματικό Δίκαιο, 3^η έκδοση», Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή 2004
- Ράικος Α. «Συνταγματικό Δίκαιο, Τόμος Ι, 2^η έκδοση», Εκδ. Σάκκουλα, 2002
- Σπυρόπουλος Φ. «Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο», Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή 2006

B. Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις

- www.ggk.gr
- www.dsanet.gr

Γ. Νομοθεσία

- Π.Δ. 63/2005: Κωδικοποίηση της Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα
- Ν. 1558/1985: Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα
- ΠΥΣ. 31/26.5.2000: Συλλογικά Κυβερνητικά Όργανα